

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045

Tālrunis: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

Rīgā

Programma

ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu ieguvei derīgo izrakteņu atradnēs “Ārēni” un “Kalnagrāviši” Ropažu novadā

Derīga līdz 2018. gada 29.maijam.

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 16.pantu un Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.83 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” IV sadaļas prasībām, pamatojoties uz AS “Siguldas Būvmeistars” 2013.gada 23.maija iesniegumu Nr.1-10/R-13/130 ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei derīgo izrakteņu ieguvei Ropažu novadā, derīgo izrakteņu atradnē “Ārēni” zemes īpašumā “Ārēni” (kadastra Nr.80840170053, platība 27,28 ha) un derīgo izrakteņu atradnē “Kalnagrāviši” zemes īpašumā “Kalnagrāviši” (kadastra Nr.80840170012, platība 14,67 ha).

Programma izdota paredzētās darbības ierosinātajam – AS “Siguldas Būvmeistars”, reģistrācijas Nr.40003047821, adrese: Gāles iela 27, Sigulda, LV – 2150.

Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir smilts – grants, smilts un dolomīta ieguve zemes īpašumā “Ārēni” (zemes kadastra Nr.80840170053, kopplatība 27,28 ha) derīgo izrakteņu atradnē “Ārēni” un smilts un dolomīta ieguve zemes īpašumā “Kalnagrāviši” (kadastra Nr.80840170012, kopplatība 14,67 ha) derīgo izrakteņu atradnē “Kalnagrāviši”. Abi zemes īpašumi atrodas blakus. Smilts – grants, smilts un dolomīts (turpmāk derīgie izrakteņi) - iegul virs un zem pazemes ūdens līmeņa. Gadā plānots iegūt līdz 250 000 m³ dolomīta. Lai veiktu derīgo izrakteņu ieguvi, ir nepieciešama valsts nozīmes meliorācijas ūdensnotekas - Lēģerurgas (Liģerurgas) upes pārvešana 1,89 km garumā.

Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija atrodas aptuveni 0,5 km līdz 1,5 km attālumā no Latvijas NATURA 2000 Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas - dabas lieguma “Lielie Kangari”.

Izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, paredzētās darbības ierosinātajam jāievēro Latvijas Republikā spēkā esošie normatīvie akti un Latvijā ratificētās starptautiskās konvencijas vides aizsardzības jomā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums jā sagatavo atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.83 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi" 26.punkta un šīs programmas prasībām.

Ziņojums jā iesniedz Ropažu novada pašvaldībai, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei un Dabas aizsardzības pārvaldei rakstveida priekšlikumu saņemšanai ziņojuma pilnveidošanai. Darbības ierosinātajam jā nodrošina ziņojuma pieejamība savā vai pilnvarotās personas mājaslapā internetā un tā sabiedriskā apspriešana, informējot sabiedrību Ministru kabineta 2011.gada 25.janvāra noteikumu Nr.83 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi" V.sadaļā noteiktajā kārtībā. Darbības ierosinātajam jā sagatavo ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkums iedzīvotājiem, nelietojot tajā specifiskus tehniskos aprakstus un terminus. Šos materiālus jā izvieto iedzīvotājiem pieejamās vietās.

Ņemot vērā, ka atradne "Ārēni" atrodas aptuveni 500 m no Ogres novada robežas, ja ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanas laikā tiek konstatēts, ka iespējama ietekme arī uz Ogres novada teritoriju, tad darbības ierosinātajam jā nodrošina ziņojuma pieejamība sabiedrībai arī Ogres novadā, kā arī Ziņojums jā iesniedz Ogres novada pašvaldībā, rakstveida priekšlikumu saņemšanai.

Izvērtējot institūciju un sabiedrības sniegtos priekšlikumus un ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, darbības ierosinātajam ziņojums jā precizē, ietverot tajā pārskatu par iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā iesniegtie priekšlikumi ir ņemti vērā, vai jā sniedz motivēta atbilde, kāpēc tie netiek ņemti vērā. Šo precizēto ziņojumu darbības ierosinātajam jā ievieto savā mājaslapā internetā, jā iesniedz Ropažu novada pašvaldībā (ja nepieciešams arī Ogres novada pašvaldībā) un ziņojuma 3 eksemplāri jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā atzinuma saņemšanai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ietveramie jautājumi

Ievads

Projekta būtības apraksts, ietverot esošo dabas vērtību, saimnieciskās darbības un to iespējamo izmaiņu raksturojumu karjera ierīkošanai paredzētajā un piegulošajā teritorijā.

- 1. Paredzētajai darbībai piemērojamo vides aizsardzības normatīvo aktu prasību analīze.**
- 2. Esošās situācijas raksturojums:**
 - 2.1. Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās un tai piegulošās teritorijas apraksts, šīs teritorijas pašreizējā izmantošana, īpašuma tiesības, tuvākās dzīvojamās un sabiedriskās ēkas, lauksaimniecības (arī bioloģiskās lauksaimniecības un biškopības saimniecības) objekti, citas derīgo izrakteņu ieguves vietas un citi nozīmīgi objekti.
 - 2.2. Paredzētās darbības atbilstība teritorijas pašreizējai un noteiktajai (atļautai) izmantošanai Ropažu novada plānojumā un šīs teritorijas izmantošanas aprobežojumi.

- 2.3. Piebraukšanas iespējas derīgo izrakteņu ieguves laukumam, nepieciešamo pievedceļu (arī tiltu) un citu inženierkomunikāciju pieejamības raksturojums, nepieciešamie būvniecības vai uzlabošanas darbi, iespējamie transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumi, tai skaitā uz koplietošanas ceļiem.
- 2.4. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums, ietverot teritorijas izpētei, derīgo izrakteņu ieguvei un Lēģerurgas pārvirzei, un izstrādātā laukuma rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu.
- 2.5. Hidroloģisko apstākļu raksturojums derīgo izrakteņu ieguves un tai piegulošajā teritorijā:
- tuvāko purvu raksturojums kontekstā ar iespējamību tos ietekmēt;
 - teritorijas dabīgās drenāžas un meliorācijas sistēmu, kuras varētu tikt ietekmētas, raksturojums;
 - tuvāko ūdensteču un ūdenstilpju raksturojums, tām noteiktais ūdeņu tips un izmantošana;
 - ūdensteces, kurā nepieciešamības gadījumā paredzēta karjerā atsūkņēto ūdeņu novadīšana, gultnes un hidroloģiskā režīma raksturojums, iespējamība novadīt plānotos ūdens daudzumus.
- 2.6. Valsts nozīmes meliorācijas ūdensnotekas - Lēģerurgas sateces baseina un hidroloģiskā režīma raksturojums (gada vidējie caurplūdumi, pavasara palu un vasaras plūdu iespējamie maksimālie caurplūdumi ar attiecīgo raksturīgo ikgadējo pārsniegšanas varbūtību $p = 1\%$, $p = 10\%$, iespējamie minimālie caurplūdumi mazūdens periodā, attiecīgie ūdens līmeņi).
- 2.7. Lēģerurgas upes ūdens kvalitātes un, nepieciešamības gadījumā, zivsaimnieciskais raksturojums.
- 2.8. Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums.
- 2.9. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums: gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu, gruntsūdens papildināšanās (barošanās) un noplūdes (atslodzes) zonas; tuvākie dzeramā ūdens ieguves avoti, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas. Hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem atradņu "Arēni" un "Kalnagrāvīši" un tām piegulošajā teritorijā.
- 2.10. Apkārtnes dabas vērtību raksturojums (arī mežu raksturojums). Tuvākās Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, to aizsardzības režīmi un nozīmīgums bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, mikroliegumi.
- 2.11. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums. Tuvākie valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, rekreācijas un tūrisma objekti.

- 2.12. Objektam paredzētajā teritorijā un tās apkārtnē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums, tai skaitā infrastruktūra, piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, derīgo izrakteņu ieguves vietas, tajā skaitā derīgo izrakteņu ieguve atradnēs "Tūrkalne" un "Remīne", saimnieciskās darbības objekti un privātīpašumi, kuri var negatīvi ietekmēt derīgo izrakteņu ieguvi vai kurus var negatīvi ietekmēt paredzētā darbība.
- 2.13. Visas iepriekš minētās informācijas ilustrācija atbilstoša mēroga kartogrāfijas materiālos.

3. Paredzētās darbības raksturojums:

- 3.1. Derīgo izrakteņu atradņu "Arēni" un "Kalnagrāvīši" raksturojums – pamatinformācija par atradnēm, atradnēs akceptētie derīgo izrakteņu krājumi, to kategorija, iegulas raksturojums, derīgo izrakteņu kvalitāte un izmantošanas iespējas. Derīgā izrakteņa krājumi un to raksturojums ieguvei paredzētajā teritorijā.
- 3.2. Kopējā zemes platība, kurai nepieciešama izmantošanas un zemes lietojuma maiņa, derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā zemes platība; teritorijas sagatavošana, noņemtās grunts izvietošana vai izmantošana un nepieciešamo darbu secība, arī saistībā ar Lēģerurgas plānoto pārvirzi un karsta izplatības teritorijām.
- 3.3. Pārvirzīšanai paredzētā valsts nozīmes meliorācijas ūdensnotekas - Lēģerurgas posma raksturojums, šķērsprofila parametri; jaunveidojamās gultnes raksturojums; paredzētās darbības iespējamā ietekmes zona, iezīmējot to situācijas plānā.
- 3.4. Derīgo izrakteņu ieguves iespējamo tehnoloģiju veidu detalizēts apraksts; to salīdzinājums ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Paredzētās derīgā materiāla apstrādes (drupināšana, šķirošana, skalošana) un citu tehnoloģisko procesu apraksts. Spridzināšanas darbu raksturojums.
- 3.5. Plānotie derīgo izrakteņu ieguves veidi un apjomi, ieguves laika grafiks un atradnes izstrādes secība.
- 3.6. Derīgo izrakteņu ieguves laukuma, bērtņu un ceļu ierīkošanas iespējamie risinājumi.
- 3.7. Paredzētās darbības iespējamā ietekmes zona (depresijas piltuve) atkarībā no ūdens līmeņa pazeminājuma karjerā, iezīmējot to situācijas plānā. Karjera ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas sistēmas raksturojums (atsūkņētā ūdens daudzums, sastāvs, iespējamā ūdens novadīšanas vieta un tās aprīkojums).
- 3.8. Darbībai nepieciešamo infrastruktūras objektu, inženierkomunikāciju, būvju un energoresursu raksturojums; to nodrošinājums un papildus nepieciešamie risinājumi.
- 3.9. Darbības nodrošināšanai nepieciešamais ūdens daudzums un tā lietošana, ūdens ieguves avots.

- 3.10. Notekūdeņi: to rašanās avoti, veidi un daudzums (arī no nosusināmām platībām), notekūdeņu piesārņojuma raksturojums, savākšana, nepieciešamā attīrīšana un novadīšana.
- 3.11. Objektā veidojošos atkritumu veidi, daudzums un to īpašību raksturojums. Atkritumu apsaimniekošana.
- 3.12. Derīgo izrakteņu ieguves laukuma slēgšana, plānotie rekultivācijas pasākumi, iespējamā teritorijas turpmākā izmantošana.
- 3.13. Visas iepriekš minētās informācijas ilustrācija atbilstoša mēroga kartogrāfiskajos materiālos.

4. Iespējamā ietekme uz vidi derīgo izrakteņu ieguves laukuma ierīkošanas un ekspluatācijas laikā:

- 4.1. Prognozētā gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē dolomīta irdināšanas vai spridzināšanas, smilts, smilts – grants, dolomīta iegūšanas, glabāšanas/apstrādes un transportēšanas rezultātā, ņemot vērā arī derīgo izrakteņu ieguvi blakus esošajos karjeros. Piesārņojuma izplatība dažādos meteoroloģiskajos apstākļos un paredzētie pasākumi izmešu gaisā samazināšanai.
- 4.2. Iespējamie derīgo izrakteņu transportēšanas maršruti, to izvietojums attiecībā pret apdzīvotajām vietām un dzīvojamajām mājām; nepieciešamie pievedceļi būvniecības vai uzlabošanas darbi; plānotā satiksmes intensitāte; autotransporta radītā gaisa piesārņojuma un trokšņa novērtējums. Iespējamie sezonālie ierobežojumi.
- 4.3. Trokšņu izplatības novērtējums, tai skaitā dzīvojamā zonā. Situācijas plāns ar iezīmētu pieļaujamā trokšņa līmeņa robežu, prettrokšņu pasākumu nepieciešamība.
- 4.4. Hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akās) un to kvalitāti saistībā ar iespējamiem spridzināšanas un gruntsūdens/pazemes ūdens atsūkņēšanas darbiem, ietverot informāciju par ūdens līmeņu pazemināšanos visos ietekmētajos ūdens horizontos saistībā ar iespējamo depresijas piltuves veidošanos, to atspoguļojot arī kartogrāfiskajā materiālā.
- 4.5. Hidroloģiskā režīma izmaiņu un tā dinamikas prognoze saistībā ar plānotajiem nosusināšanas (ūdens atsūkņēšanas) un novadīšanas darbiem, kā arī Lēģerurgas pārvešanu, nepieciešamās rīcības problēmsituāciju gadījumā.
- 4.6. Valsts nozīmes meliorācijas ūdensnotekas - Lēģerurgas iespējamās hidroloģiskā režīma izmaiņas, arī ūdens līmeņa svārstības un ūdens bilances izmaiņas. Lēģerurgas vidējo un maksimālo caurplūdumu, kā arī ūdens līmeņu režīmu izmaiņu novērtējums. Lēģerurgas ūdens kvalitātes iespējamo izmaiņu novērtējums.
- 4.7. Lēģerurgas gultnes leļpus pārvirzāmā posma pārtīrīšanas nepieciešamības izvērtējums/risinājumi un ar to saistītās ietekmes.
- 4.8. Lēģerurgas pārvirzes un ūdens daudzuma izmaiņu iespējamās ietekmes leļpus ūdens novadīšanas vietas; ietekmes uz Mazās Juglas hidroloģisko režīmu būtiskuma novērtējums.

- 4.9. Augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze, iespējamā ietekme uz tuvāko lauksaimniecībā izmantojamo teritoriju, mežu un purvu mitruma režīmu derīgo izrakteņu ieguves laukumam piegulošajā teritorijā un apkārtņē saistībā ar iespējamo gruntsūdens/pazemes un virszemes ūdeņu līmeņu pazemināšanos vai meliorācijas sistēmu pārkārtošanu. Augsnes jutīguma pret ūdens un vēja eroziju izvērtējums.
- 4.10. Prognoze par ārējo faktoru (arī hidroģeoloģisko) iespējamo ietekmi uz teritorijas apkārtnes ekosistēmām kopumā un to atsevišķiem komponentiem.
- 4.11. Paredzētās darbības un citu esošo darbību kopējā un savstarpējā ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (arī Latvijas "NATURA 2000" Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju – dabas liegumu "Lielie Kangari"), īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, tai skaitā Eiropas Savienības prioritārajām sugām un biotopiem, un mikroliegumiem, ņemot vērā arī ietekmju iespējamo mijiedarbību. Ja izpētes rezultātā tiek konstatētas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atrašanās vietas, kuru atklāšana var kaitēt vides aizsardzībai, tad šāda informācija jāiekļauj novērtējuma ziņojuma atsevišķā sējumā. Iespējamās ietekmes novērtējums uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju ekoloģiskajām funkcijām, integritāti, šo teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķiem, kompensācijas pasākumu nepieciešamība, izdalot vērtējumu par katru potenciāli ietekmējamo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju atsevišķā ziņojuma sadaļā, ja šāda ietekme prognozējama.
- 4.12. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību, tās elementiem, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem; ainavas veidošanas pasākumu nepieciešamības izvērtējums un nosacījumi.
- 4.13. Citas iespējamās ietekmes atkarībā no paredzētās darbības apjoma, pielietotajām tehnoloģijām vai vides specifiskajiem apstākļiem un pieguļošās teritorijas izmantošanas. Papildus ietekmju samazināšanas pasākumu nepieciešamība saistībā ar šiem aspektiem.
- 4.14. Paredzētās darbības iespējamo limitējošo faktoru analīze. Iespējamie ierobežojošie nosacījumi paredzētās darbības veikšanai vai infrastruktūras objektu izbūvei. Iespējamās avārijas situācijas un pasākumi to novēršanai.
- 4.15. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums, ietverot tiešo, netiešo un sekundāro ietekmi, paredzētās darbības un citu darbību, tajā skaitā, no citu tuvumā esošo derīgo izrakteņu atradņu izmantošanas, savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa, vidējo un ilglaicīgo ietekmi, kā arī pastāvīgo, pozitīvo un negatīvo ietekmi; iespējamie vides riski; ietekmes samazinošo vai kompensējošo pasākumu nepieciešamība un priekšlikumi to realizācijai, nepieciešamības gadījumā kopējo ietekmju mazināšanai.

5. Iespējamā ietekme uz sabiedrību:

- 5.1. Paredzētās darbības īstenošanas sociāli - ekonomiskais novērtējums.
- 5.2. Nepieciešamās izmaiņas teritorijas plānojumā saistībā ar paredzēto darbību. Iespējamie ierobežojumi esošajā saimnieciskajā darbībā un zemes izmantošanā, neērtības un traucējumi, kā arī ieguvumi iedzīvotājiem un blakus esošo zemju

īpašniekiem, ko varētu izraisīt paredzētā darbība. Spridzināšanas darbu iespējamās ietekmes novērtējums uz apkārtējām būvēm un ēkām.

- 5.3. Veikto iedzīvotāju aptauju rezultātu izvērtējums. Sabiedrības (arī pašvaldības) attieksme pret projekta realizāciju.
6. **Inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai; paliekošo ietekmju būtiskuma raksturojums un to atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.**
7. **Kritēriji iespējamo alternatīvo risinājumu salīdzināšanai ietekmes uz vidi aspektā. Alternatīvu (arī atteikšanās no paredzētās darbības) salīdzinājums un izvērtējums. Izvēlētā varianta pamatojums.**
8. **Vides kvalitātes novērtēšanas monitoringa nepieciešamība, tā veikšanas vietas, piedāvātās metodes, parametri un regularitāte.**
9. **Populārs paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma kopsavilkums (sagatavojams atsevišķas brošūras veidā ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai).**
10. **Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem, sabiedrības un institūciju iesniegtajiem priekšlikumiem ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā, kā arī to, kādā veidā šie priekšlikumi ņemti vērā aktualizētajā ziņojumā.**

Biroja direktors

A. Lukševics

2013. gada 29.maijā.

